

ŠKOFIJSKI LIST

20.

Codex iuris canonici.

I.

Titulus XX.

De divini verbi praedicatione. Can. 1327—1351.

Splošno načelo.

Oznanjevanje katoliške vere je izročeno papežu za vso cerkev, škofu pa za njegovo škofijo (can. 1327).

Nihče drugi pa ne sme vršiti pridigovanja, ako ga ne pošlje zakoniti predstojnik, kar se zgodi a) facultate peculiariter data, b) officio collato, cui ex sacris canonibus praedicandi munus inhaereat (can. 1328).

Iz tega je razvidno, da ima razen škofa edino župnik že po svoji službi pravico in dolžnost pridigovati; vsak drug duhovnik, kakor kanonik, katehet, profesor, kaplan mora dobiti posebno pooblastilo.

Cap. I.

De catechetica institutione.

Zakonik zatrjuje, da so posebno duhovni pastirji strogo zavezani, poučevati vernike v krščanskem nauku (can. 1329), ter jim razlagati katekizem.

Razlaga otrokom.

Zakonik nalaga župnikom tri dolžnosti: a) naj vsako leto v določenem času pripravljajo otroke za spoved in sv. birno in sicer poučevaje jih zapored več dni; b) naj, ako mogoče v štiridesetdanskem postu, otroke prav skrbno pripravljajo za prvo sv. obhajilo; c) naj se prizadevajo, da se otroci tudi po prvem sv. obhajilu bolj obsežno pouče po katekizmu (can. 1330, 1331).

Ker te dolžnosti pri nas opravljajo gg. kateheti, odpade ta dolžnost za župnike razen ozir tistih otrok, ki ne obiskujejo redne šole.

Razlaga odraslim.

Zakonik zapoveduje, da mora župnik tudi odraslim njihovemu razumevanju primerno raz-

lagati katekizem in sicer ob nedeljah in zapovedanih praznikih v času, ki je za obilno udeležitev vernikov najbolj ugoden (can. 1332).

Ako je po razsodbi škofovi potrebno, da pri razlaganju katekizma pomagajo še redovniki, naj so tudi izvzeti, in škof tako zahteva, morajo res pomagati posebno v svojih cerkvah (can. 1334).

Dolžnost gospodarjev.

Ne le starši in njihovi namestniki, ampak tudi gospodarji in botri morajo po svoji dolžnosti skrbeti za to, da se po katehetskimi razlagi pouče iz verouka vsi, ki so jim podložni, ali priporočeni (can. 1335).

Pravica škofov.

Škof ima pravico, da v svoji škofiji odredi vse, kar je potrebno, da se verniki točno pouče v krščanskem nauku; po škofovih odredbah se morajo ravnati tudi izvzeti redovniki pri poučevanju vernikov, ki niso izvzeti od škofove oblasti (can. 1336).

Cap. II.

De sacris concionibus.

Podelitev oblasti za pridigovanje.

O tem zakonik določuje, da svetnim duhovnikom in ne izvzetim redovnikom more edino škof podeliti pravico pridigovati v svoji škofiji.

Izvzeti redovniki morajo dobiti pravico od škofa, ako hočejo pridigovati katerikoli neizvzetim vernikom, tudi v slučaju, ako hočejo pridigovati redovnicam, naj bi bile tudi podrejene redovnikom.

Od škofa mora biti pooblaščen, kdor hoče pridigovati redovnikom laiknega reda; vrh tega mu mora pridigo dovoliti tudi redovniški predstojnik (can. 1337, 1338).

Škof je v vesti zavezan, da nikomur ne dovoli pridigovati, dokler se ni zakonito prepričal, da je dotičnik neomadeževanega življenja in da je zadostno poučen (can. 1340, § 1).

Ako škof izve, da pridigar nima potrebnih lastnosti, mora dovolitev preklicati; ako škof dvomi o zadostnem znanju pridigarja, naj si dvom odstrani tudi po novih izpitih, ako je potrebno (can. 1340, § 2).

Zoper preklic je dovoljen priziv, toda ne in suspensivo (ib. § 3).

Duhovniki tujih škofij.

Svetni in redovni duhovniki tujih škofij naj se ne vabijo pridigovati, dokler se ni izposlovala dovolitev od škofa onega kraja, v katerem bo pridiga; škof pa ne sme dovoliti, dokler ni prepričan o vsestranski sposobnosti dotičnega govornika (can. 1341, § 1).

Za dovolitev naj o pravem času prosi: župnik za župno cerkev ali podružnico; ravnatelj cerkve, ki ni župniku podrejena; prvi dostojanstvenik s pritrditvijo kanonikov za stolno cerkev; ravnatelj cerkve za bratovske cerkve. Ako je cerkev skupna za župnijo in za kapitelj ali za bratovščino, prosi oni, ki hoče dotične pridige (can. 1341, § 2, 3).

Kdo ne sme pridigovati.

Samo duhovnikom in diakonom naj se pridigovanje dovoli, ne pa nižjim klerikom razen iz zadostnega razloga in za vsak slučaj posebej. Noben laik, naj bi bil tudi redovnik, ne sme v cerkvi pridigovati.

Dnevi za pridige.

Župnik je strogo zavezan, da ob nedeljah in zapovedanih praznikih z navadno homilijo oznanja vernikom božjo besedo posebno med ono sv. mašo, h kateri prihaja večje število vernikov. Pridigovati mora osebno razen v slučaju veljavnega, od škofa potrjenega razloga.

Škof more dovoliti, da se ob nekaterih večjih praznikih in iz veljavnega razloga tudi kako nedeljo opusti pridiga (can. 1344, § 1—3).

Cerkve želi, da bi se evangelij ali kak drug del krščanskega nauka prav kratko razložil v vseh cerkvah ali javnih oratorijih, kjer se ob nedeljah in praznikih zadosti vernikov udeležuje sv. maše. Po dotičnih odlokih škofovih se morajo ravnati ne le svetni duhovniki, ampak tudi redovniki po svojih cerkvah, če bi bili tudi izvzeti (can. 1345).

Škof naj poskrbi, da je v stolnici in v župnih cerkvah v štiridesetdanskem postu in, ako se zdi potrebno, še v adventu več pridig (can. 1346, § 1). Ako so v stolnici te pridige koj po korarskem opravi, morajo biti pri njih navzoči

korarji in vsi, ki pripadajo kapitolu, ako niso iz veljavnega vzroka zaprečeni (ib. § 2).

Predmet pridigam.

V pridigah naj se pred vsem razlagajo oni nauki, ki jih mora kristjan verovati in izpolnjevati, ako se hoče zveličati.

Pridigar naj oznanja Kristusa, ne pa sebe, zato »divini verbi praecones abstineant profanis aut abstrusis argumentis communem audientium captum excedentibus; et evangelicum ministerium non in persuabilibus humanae sapientiae verbis, non in profano inanis et ambitiosae eloquentiae apparatu et lenocinio, sed in ostensione spiritus et virtutis exerceant.«

Duhovniku, ki bi trosil zmote ali pohujšanja, naj škof prepove pridigovanje, spovedovanje in kakršnokoli poučevanje; ako bi učil krivoverske nauke, naj z njim postopa po navodilih cerkvenega prava (can. 1347, § 1—3).

Opomini vernikov.

Vernike je treba večkrat opominjati in izpodbujevati, da hodijo k pridigam radi in pogostokrat (can. 1348).

Cap. III.

De sacris missionibus.

Dolžnost.

Škofje naj poskrbe, da se bo v vsaki župniji obhajal sveti misijon vsaj vsako deseto leto. Vsi župniki, tudi redovniški, se morajo po dotičnih škofijskih navodilih ravnati (can. 1349, § 1, 2).

Škofje in župniki naj priporočajo Bogu nekatoličane, ki žive v njihovih škofijah in župnijah. Po vseh drugih pokrajinah je skrb za nekatoličane pridržana apostolskemu sedežu (can. 1350, § 1, 2).

Nihče naj se ne sili, da bi se proti svoji volji poprijel katoliške vere (can. 1351).

II.

Določila za našo škofijo.

Ad cap. I. De catechetica institutione.

Zapovedim novega zakonika gospodje zadostujete popolnoma, ako se ravnate po naših škofijskih navodilih. Naj jih po vsebini predložim:

a) Razlaga v šoli.

1. V šolah poučujejo otroke župniki ali kaplani ali samostojni kateheti, pooblašeni za ljudske ali za srednje šole.

2. Kateheti v srednjih šolah naj se drže predpisanega učnega načrta po predpisanih knjigah; zraven pouka naj skrbe za krščansko vzgojo; ob nedeljah in praznikih naj se učenci udeležijo sv. maše in pridige, na katero naj se katehet vestno pripravi; katehet naj dijake nagiba, da prejemajo sv. zakramente ne le obligatno, ampak še prostovoljno večkrat, ako mogoče pogostokrat; priporoča naj Marijino kongregacijo.

3. Katehetje v ljudskih šolah naj se ravna po določenih prve sinode (Syn. I. pg. 12. seqq., 159—165).

Za prvo spoved, prvo sv. obhajilo in za sv. birmo podaja splošna in podrobna navodila *Instructio pastoralis* (pg. 23—34, 95—106, 113 do 115).

Naj tri zahteve posebno naglašam: a) pouk naj bo vedno vzgojen, b) v prvih dveh razredih naj bo metoda zgodovinska in c) po vsaki uri naj katehet vzeto stvarino zabeleži v zapovedani zapisnik.

Noben katehet naj ne pozabi odredb za Marijin vrtec in za Sveto vojsko (*Instr.* pg. 131—134)

4. V nekaterih župnijah so vasi tako oddaljene in je radi hribov pot tako težka, da precej otrok ne more v redno šolo. V teh slučajih zavezuje novi zakonik župnika: a) da pripravi otroške za spoved in sv. birmo, b) da jih v pravem času pripravi za prvo sv. obhajilo in c) da poskrbi za še bolj obsežen pouk v krščanskih resnicah.

To dolžnost mora izpolniti sam, ali po svojih pomočnikih, ali tudi po zadostno poučenih vernikih, posebno po članih cerkvene družbe »*de doctrina christiana*«, ki jo priporoča naša sinoda (Syn. II., pg. 72—75) in tudi novi zakonik (can. 711, § 2).

b) Razlaga zunaj šole.

V drugi sinodi je zapovedano:

1. naj se vsako nedeljo popoldne razlaga katekizem od vprašanja do vprašanja tako, da se v štirih letih vse obrazloži (Syn. II. pg. 29—31, kjer so tudi izjeme povedane);

2. naj duhovni pastir priredi vsako leto dopoldanske katehētične pridige, ki naj trajajo tri mesece in pri katerih naj se vsako leto obravna eno poglavje katekizma (Syn. II. pg. 29).

3. naj duhovni pastir poskrbi, da mladeniči in deklice, ki ne hodijo v šolo, pa še niso izpolnili 16 let, ostanejo v cerkvi po popoldanski službi božji, kjer se z njimi ponovi ravnokar razlagana stvarina; ali, ako to ni mogoče, naj se vsako leto med božičem in veliko nočjo vsaj

šestkrat zbero v cerkvi za poseben pouk iz katekizma (Syn. II. pg. 30);

4. naj duhovni pastir opravi dobro pripravljeno velikonočno izpraševanje za vse stanove (Syn. II. pg. 68—72, posebno pg. 70, f).

5. Nujno priporočam, naj bi duhovni pastirji materam, posebno mlajšim in pa dekletom, ki so za možitev dozorele, obrazložili: »Kratko navodilo o verskem pouku majhnih otrok« (*Instr.* pg. 189—262).

Ad cap. II. **De sacris concionibus.**

Kar nam zapoveduje zakonik o pridigovanju, nam v glavnih točkah zapovedujejo naše sinode. Edino ozir pridigarjeve osebe in daljne priprave za pridigovanje ima zakonik nekaj bolj natančnih, za naše čase prepotrebni določb.

a) Pooblastilo.

Zakonik nalaga škofom vestno dolžnost, da naj za pridigovanje nikogar ne pooblaste »*nisi prius constet de eius bonis moribus et de sufficienti doctrina*« (can. 1340, § 1). Ker sem pa »*de bonis moribus et sufficienti doctrina*« vseh duhovnikov, svetnih in redovnih, prepričan, zato brez daljnih izpitov določujem:

1. Vsi župniki, upravitelji, ekspoziti, vikarji in neodvisni kaplani smejo pridigovati ne le v svojih župnijah, ampak po vsej škofiji;

2. isto velja o pomočnikih župnikov, ki se z dekretom za službo v župniji pooblaste tudi za pridigovanje;

3. pravico pridigovati po vsej škofiji potrdim tudi vsem kanonikom, profesorjem bogoslovja, nunskim spiritualom, katehetom srednjih in ljudskih šol;

4. dosedanjo pravico pridigovati potrdim vsem redovnikom kateregakoli reda; tudi onim, ki se iz druge škofije, kjer so imeli pravico pridigovati, premeste v našo; začetniki pa morajo pred škofijsko komisijo dokazati svojo govorniško sposobnost;

5. duhovniki svetni in redovni iz drugih škofij se pooblaste pridigovati v naši škofiji, dokler imajo to pravico v svoji škofiji;

6. pridigovati ne sme noben klerik, dokler ni postal diakon;

7. škof bo moral pridigarja včasih posvariti, ali mu pooblastilo začasno ali za stalno celo preklicati, in sicer:

a) *concionatores, qui praescriptiones de verbo divino praedicando negligent, si emendationis spem praebeant et graviter non offende-*

rint, prima alterave vice ab Episcopo moneantur ac reprehendantur (Normae cap. IV. n. 29);

b) si vero emendationem neglexerint, aut graviter cum fidelium scandalo peccaverint..., concessam facultatem, nullo hominum respectu, Episcopus aut ad tempus revocet, aut omnino abroget (ibid. n. 30);

c) interdicti praedicatione oportet, saltem ad tempus et pro aliquo loco, quicumque aut pro sua vivendi ratione, aut quavis alia de causa, etsi inculpabiliter, publicam bonam existimationem amiserit, ita ut ministerium suum inutile vel damnosum evaserit (ib. n. 31);

d) si, concessa facultate vel licentia, episcopi compererint, necessarias dotes in concionatore desiderari, debent eam revocare; in dubio de doctrina, debent certis argumentis dubitationem excutere, novo etiam examine, si opus fuerit (can. 1346, § 2);

ob revocatam concionandi facultatem vel licentiam datur recursus, sed non in suspensivo (ib. § 3);

e) si concionator errores aut scandala disseminet, servetur praescriptum can. 2317, se arceatur a ministerio praedicandi verbum Dei audiendive sacramentales confessiones et a quolibet docendi munere; si haereses disseminet, in eum ad normam iuris agatur (can. 1347, § 3).

b) Predmet in način.

O predmetu in načinu govore novi zakonik, izvršilne naredbe kongregacije in v istem smislu obe naši sinodi, namreč:

a) argumentum sit essentialiter sacrum (normae cap. III. n. 20); in sacris concionibus exponenda in primis sunt, quae fideles credere et facere ad salutem oportet;

b) duhovniki pazite vsi na to strogo samoposebi umevno zapoved; zato ne smete nositi na prižnico političnih zadev, kar je »omnino et absolute vetitum«;

pa tudi o osebnih razžalitvah se ne sme nihče na prižnici hudovati in sploh se mora ogibati vsega, kar bi bilo za posamezne razžaljivo; o tem govori bolj točno naša prva sinoda (Syn. I. pg. 158);

c) priporočajo se homilije, posebno ob nedeljah pri sv. maši pro populo; tudi o cerkvenih obredih naj se večkrat govori; potrebne so večkrat razen moralnih tudi dogmatične in apologetične pridige (can. 1344, § 1; Synod. I. pg. 157, Synod. II. pg. 28);

d) ponavljam zapoved, naj bo v vsaki župniji knjiga, v katero beležijo pridigarji predmet

pridig ob nedeljah in praznikih; le tako morejo dokazati, da so izpolnili zapoved: »quotannis praedicetur de sacramentis eucharistiae et poenitentiae. nec non de novissimis« (Synod. I. pg. 157) in »eurent animarum pastores, et decursu temporis fors quinque vel sex annorum omnes doctrinae fidei et morum, saltem principaliores ab iis pertractentur« (Syn. II. pg. 28);

ravno tako opozarjam na zapoved, »ut omnes iuniores sacerdotes saltem per decem annos omnes conciones vel plane scribant, vel saltem elenchum secundum partes principaliores conscribant« (Syn. I. pg. 159).

c) Dnevi in čas pridigovanja.

1. Zakonik zapoveduje, da mora župnik oznanjevati božjo besedo vsako nedeljo in vsak zapovedan praznik, in sicer »intra missam, in qua maior solet esse populi frequentia« (can. 1344, § 1);

2. naša sinoda zapoveduje za našo škofijo, da ob nedeljah in praznikih pridiguj ne le župnik, ampak tudi kaplan, in sicer med sv. mašo po svetem evangeliju; pred sveto mašo naj duhovniki pridigujejo le v slučaju, ako je sv. maša coram Sanctissimo (Synod. II. pg. 28);

3. ako je v kaki župniji razen onih dveh svetih maš, pri katerih je navadno pridiga, še kaka druga dobro obiskovana sv. maša, naroča novi zakonik škofom, naj poskrbe, da se tudi pri teh svetih mašah prav kratko razloži sv. evangelij ali kaka druga krščanska resnica (can. 1345); naša sinoda priporoča za ta slučaj govor, trajajoč kakih 10 minut (Synod. II. pg. 28);

4. v postnem času naj bo v stolni cerkvi in v župnih cerkvah več času primernih pridig, kakor je pri nas že stara navada (can. 1346, § 1, Synod. II. pg. 34);

5. v naši škofiji se zapovedujejo ali vsaj priporočajo cerkveni govori in triduo eucharistico (Instr. pg. 84), in triduo Ss. Cordis Jesu (Syn. II. pg. 32), meseca majnika (Syn. II. pg. 32) in o raznih drugih slovesnostih.

6. O pogrebnih govorih naj velja tole: a) dekane pooblaščaj za govor pri pogrebu duhovnika; b) dekan more dovoliti župnikom govor pri pogrebu bolj odličnih vernikov; c) lajik potrebuje za pogrebni govor dovolitve od škofijstva.

d) Priprava za pridigovanje.

Izvršilne naredbe (normae) rimske kongregacije zahtevajo ne le bližnjo, ampak daljšo pripravo za cerkvene govornike. Ta priprava se v naši škofiji že sedaj tako-le vrši:

1. v škofijski gimnaziji se dijaki za govorništvo pripravljajo posebno po deklamacijah, pri katerih se pazi na čist in pravilen izgovor ter pravi poudarek;

2. v semenišču imajo bogoslovci na vsake štirinajst dni govorniške vaje, dosedaj prostovoljne, od sedaj obvezne pod vodstvom enega domačih predstojnikov;

3. pri nauku o dušnem pastirstvu se v četrtem letniku bogoslovja razlaga retorika skozi pol leta po tri ure na teden;

4. vsak četrtoletnik mora izdelati in govoriti pred cerkveno komisijo dve pridigi, katere potem profesor pastirstva oceni in presodi.

e) Komisija.

Za nadzorovanje cerkvenega govorništva imenujem v komisijo, kakor jo zahteva kongre-

gacija: vse gospode vodje semeniške in profesorja pastoralke.

Ad cap. VII. De missionibus.

Kar zapoveduje zakonik, je v naši škofiji zapovedano že od prve sinode (Syn. I. pg. 84). Zapoved ponovim: v teku desetih let naj se v vsaki župniji obhaja sveti misijon.

Posebna zapoved pa velja za čas po vojski: poskrbeti moramo, da se sv. misijon opravi v vsej škofiji v teku treh let, in sicer po redu, dogovorjenem pri shodu dekanov letos 10. aprila (glej Škof. list l. 1915, str. 127).

Razen misijonov se nujno priporočajo duhovne vaje za posamezne stanove, posebno za Marijine družbe in za Tretji red.

† Anton Bonaventura,
knezoškof.

21.

Uspehi zgodnjega sv. obhajila.

Pred koncem l. 1917. sem dobil še iz dveh dekanij, iz semiške in cerkniške, prav ugodna poročila o njihovih pastoralnih konferencah.

O prvem sv. obhajilu otrok in o prekoristnih uspehih zgodnjega in pogostega sv. obhajila je iz lastne izkušnje prav genljivo poročal kaplan Viktor Švigelj. Gotovo ustrežem vsem gospodom in Vas za slično prizadevanje navdušim, ako »Škofijski List« prinese oni del poročila, ki govori o uspehih zgodnjega in pogostega obhajila pri otrocih.

Uspehi.

»Vladal bom kljub vsem svojim sovražnikom«, »ut destruam inimicum et ultorem« mladostnih src! Te besede so mi v spominu, ko pišem o uspehih pogostnega sv. obhajila med mladino.

1. O kako važno je, pravi blažena Marija de Incarnatione, v nedolžnosti prejemati sv. obhajilo, posebno prvič! Duša je sprejemljiva za najvišje milosti; Bog sam jo na poseben način vzame v varstvo in čuva jo v svoji usmiljenosti zoper vse nevarnosti celega življenja. Zato tudi čutijo otroci srečo vsemogočnega varstva in božje očetovske roke — odtod ona ganljiva iskrenost in pobožnost v njihovem življenju.

2. Saj sv. obhajilo ni plačilo za lepo življenje, temveč utira pot lepemu življenju — dela gaz, če je gaz, se že gre varno in sigurno in ne težavno! Pa pogledjmo detajlno:

a) Bati se je za otroško nedolžnost:

Pogostni zakramentalni sprejemi mu jo zelo utrdijo. To se vidno čuti. Velika, ogromna večina otrok svoja otroška leta preživi lepo, nedolžno, čisto. Mnogo otrok je angelov in žive v tem oziru kakor angeli: do dna srca se jim zrcali nebeška nepokvarjenost. Zato je imel prav Don Bosko, ko je rekel, da, če bi sv. obhajilo (pogostno) iz vzgoje zavrgli, bi zavrgli tudi nraavnost. Grehov contra sextum je ponajveč pri otrokih malomarnejih za pogostno sv. obhajilo, to stoji kakor pribito! Zato in confessionali vedno urgiram, da se preko 4—6 tednov otroška spoved nikakor ne sme raztegniti. Hvala Bogu, da so me otroci ubogali! Pri ogromni množini (300—400) otrok, takih »zanikarnežev« nimam čez deset! Zato tudi silno malo slučajev glede puneta VI.

b) Kaj pa nepokorščina? Ne vem, kje sem že bral, spominjam se pa, da neki pisatelj, ko govori o otroški razposajenosti, poprašuje starše, če je vse to greh, če ni to človeška slabost... Pa temu naj bo že kakor bodi, skušnja me potrjuje, da pogostno sv. obhajilo otroke v tem oziru **zelo, zelo pre naredi**. Najpridnejši v šoli, najvzornejši na cesti, najboljši v cerkvi so večkrat pri mizi Gospodovi. Pa tudi starši se kaj radi pohvalijo v tem oziru! Razposajenost, poskočnost, ene vrste nagajivost — kdo bi jim to zameril! Ne merimo otroškega humorja z milimetri! Otroku privošči veliko veselja, obilo sreče, neskončne zadovoljnosti, pa bo priden,

ubogljiv kljub vsej svoji razposajenosti. Trmasti, kujavi taki niso, ki so pri sv. obhajilu pogostni.

c) Pa vprašajmo s u r o v o s t! Kakšen del ima ona pri takih otrokih? Ugotoviti moramo veliko razliko med obema strankama. Pretepači (mislim na one, ki se zares stepo) so večjidel in navadno oni! S kamenjem v roki se znajo oni! Trpinčenje živali imajo oni na vesti. Nagajivci, jezljavci, »paglavci« v pravem pomenu besede so oni, ki se redko pokažejo pri mizi Gospodovi.

d) K l e t e v je pri deklicah skoro, skoro neznanča reč, kvečjemu vrag ali vranič se še pokaže; pri dečkih se sicer dobi kletvica; pa če bi se strogo držali Noldina, ni niti greha v mnogih, mnogih slučajih! Zdi se pa, da tudi tu tisti otroci nosijo »zastavo«, ki so »redki« glede sv. zakramentov.

e) »Ni en otročiček ne sme biti tatiček« — pravih tatov, no hvala Bogu, pri otrokih ni, če se dobi tu ali tam kakšen, je to silno redka izjema — pač pa so takozvani sladkosnedeži, »lizuni«, ki vse polizejo in obližejo, in pa t a t i č k i: »sovd« sem vzel, sadje sem kradel itd. Tega se dobi več, pa reči se mora, o b h a j i l n a m i z a i m a m a l o t a k i h o t r o k — saj se otrok spoveduje teh in sličnih stvari silno natančno. Ima v tem oziru zelo rahločutno vest. Pa tudi glede te stvari mirno izrekam sodbo: čim več sv. obhajil, tem manj tatinskih src.

f) Vsemu o b n a š a n j u, na kratko rečeno, vtisne pogostno sv. obhajilo svoj pečat. Molitev se ne opušča zlepa, lepo vedenje v cerkvi, sploh

kristalno čist značaj se zrcali iz takega bogudanega otroka.

3. Če pa hočemo pogledati na dejanski uspeh, kako se je v resnici doseglo pogostno sv. obhajilo med mladino pri nas, potem moram reči, da sem z uspehom prav zadovoljen. Imamo otroke, ki gredo, če vsak dan ne, pa gotovo večkrat na teden, najmanj enkrat vsaj, k sv. obhajilu. »14 dnevni« otrok je precejšnja šuma, »tritedenski« skoro v večini. »Mesečnih« in točnih tudi precej, 4—6 tedenskih malo; kar jih hodi dva do tri mesece, so pa sila redki, in še takrat niso sami krivi: ni obutala, ni obleke, sem bil bolan, je bil mraz, zamet itd.

4. V slučaju mile, blage zime, t. j., če ni prehudega mraza in silnih zametov — se stvar pri nas naravnost lepo razvija. Spovedoval sem vsako soboto po tri do šest ur samo otroke. Pa takih zim je malo, povrh vsega tega je še vojska, delo okupira tudi otroka, pa vendar je stanje pogostnega sv. obhajila zelo zadovoljivo.

Ves ta naš trud in vse to naše delo meri in cilja: dobiti nov rod, novo podlago! In po pravici govori msgr. de la Bouillerie: »Če hočete nekega dne videti celo ljudstvo gorečih kristjanov pri evharistični mizi, potem najprej postavite te male angele okrog tabernakelja: »Pustite male priti k meni.« Zato mora biti princip vsakega mladino ljuba in ljubitelja sv. Cerkve geslo: »Compelle intrare« — tudi otroke, ki so naša upapolna rezerva.

22.

Dvoboj v armadi prepovedan.

Njegovo Veličanstvo naš cesar Karol je izdal armadi in mornarici naslednji ukaz:

»Aus längst vergangenen Zeiten hat Meine bewaffnete Macht den Zweikampf übernommen und ihn als eine traditionelle Einrichtung beibehalten.

Das Festhalten an alten Überlieferungen kann aber nicht dazu führen, daß wider bessere Überzeugung, wider göttliches Gebot und wider das Gesetz die Austragung von Ehrenkränkungen auch fernerhin der Geschicklichkeit im Waffengebrauch überantwortet und dadurch dem blinden Zufall überlassen wird.

Zu einer Zeit, in der jedes Einzelnen Leben dem Vaterlande, der Allgemeinheit gewidmet sein muß, dürfen Ehrenkränkungen nicht mehr im Kampfe mit den Waffen ausgetragen werden. Wer sein Leben im Zweikampf auf das Spiel

setzt, handelt nicht allein gegen das Gebot und Gesetz, er handelt auch gegen sein Vaterland, das auf die ungeschwächte Kraft jedes Mannes jetzt zur Verteidigung seiner Grenzen, dann zum Wiederaufbau und zum Fortschritte zählt.

Das allbewährte Pflichtgefühl und das sichere Urteil der militärischen Ehrenräte geben Mir eine Bürgschaft dafür, daß sich ihrem Aussprüche jeder wahrhaft ritterlich denkende Mann freiwillig unterwirft und daß durch ihre Entscheidung Ehrenangelegenheiten in Hinkunft auch ohne Zweikampf nach Ehre und Gewissen ausgetragen werden können.

Ich verbiete daher allen Angehörigen Meiner bewaffneten Macht den Zweikampf und jedwede Teilnahme an einem Zweikampfe.«

Im Felde, am 4. November 1917.

Karl m. p.

Skrčenje verskozakladnih maš.

Predsednik avstrijskih škofijskih konferenc prevzvišeni g. kardinal Leo pl. Skrbenský sporoča semkaj:

Dem Beschlusse der bischöfl. Konferenz vom November 1917 gemäß wurde an den hl. Stuhl die Bitte gerichtet, die auf dem sogenannten Religionsfonde haftenden Verbindlichkeiten und frommen Stiftungen

1. in stille Messen umzuwandeln und
2. in dem Maße zu reduzieren, daß für je 4 K, welche von der k. k. Behörde für die Personierung dieser Stiftungen ausgezahlt werden, 1 stille hl. Messe ad intentionem Fundi Religionis »pro fundatoribus, benefactoribus et animabus defunctorum« persolvirt werde.

Mit dem Reskript der hl. Konzils-Kongregation vom 12. Dezember 1917, Nr. 5131, dessen Wortlaut folgt, hat der hl. Vater diesem Ansuchen willfahrt.

S. Congregatio Concilii, auctoritate SS.mi D. N. Benedicti PP. XV., attentis peculiaribus

rerum adiunctis, gratiam iuxta preces benigne impertita est ad quinquenium, supplente Sanctitate Sua de Ecclesiae thesauro. — Datum Romae die 12. decembris 1917.

E. L. F. CARD. CASSETTA, Praefectus.
J. MORI, Secretarius.

Dem k. k. Ministerium für Kultus und Unterricht, mit welchem schon früher über diese Angelegenheit mündlich verhandelt wurde, wird diese Reduktion zur Kenntnisnahme mitgeteilt.

Vsled tega se določa, da se naj za dobo prihodnjih pet let (1918—1922) opravi na leto toliko verskozakladnih maš, da pride na posamezno po 4 K, za ostanek pa še ena sv. maša. (Če je dolžnost opraviti 30 sv. maš po K 1·05, se preračuna najprej skupni znesek $1·05 \times 30 = 31·50$ K. Ta znesek se deli s 4, torej $31·50 : 4 = 7 +$ ostanek 3·50 K; opravi se torej 8 verskozakladnih maš, in sicer 7 po 4 K, 1 po 3·50 K.)

Vojaške poroke.

V smislu obvestila c. in kr. voj. superiorata v Gradcu z dne 8. februarja 1918, št. 662, spadajo vsi vojaki, tudi brambovci in črnovojniki, ki prihajajo za kratko dobo, n. pr. na dopust iz vojnega ali etapnega ozemlja, glede ženitve pod vojaško duhovsko sodnost. Zato morajo biti oklicani ali morajo dobiti spregled oklicev in dovoljenje za poroko pred civilnim župnikom od c. in kr. vojn. superiorata v Gradcu, oziroma v Ljubljani od vojn. duhovskega urada v garnizijski bolnici št. 8 na Zaloški cesti.

Obvestilo se glasi:

Bei Eheschließungen der Militärpersonen ist Folgendes genau zu beachten:

Behufs Vornahme der Verkündigung der Militärpersonen ist eine genau ausgefüllte Verkündigungsanzeige unter Beischluß eines 2 K Stempels und sämtlicher vorgeschriebenen Traudokumente beider Brautleute nebst genauer Angabe der Charge (aktiv oder i. d. Reserve), des Truppenkörpers (Regiment), bzw. Einteilung (k. u. k. Heer von der Landwehr genau unterscheiden!) des Bräutigams dem Feldsuperiorate in Graz, oder der unten angegebenen Militärseelsorge rechtzeitig einzusenden. Die aktiv Dienenden haben die militärische Heiratsbewilligung, Stellungspflichtige (Geburtsjahr 1892, 1893 usw.) die Be-

willigung nach § 40 des Wehrgesetzes beizubringen.

Die Verkündigungsanzeige soll vor allem jene Daten enthalten, die im Trauungsbuch eingetragen werden mit genauer Angabe der Geburts- (Tag, Jahr, Monat, Ort, polit. Bezirk, Land) und Zuständigkeitsdaten der Brautleute.

Telegraphische Ansuchen um Verkündigung ohne rechtzeitiges Einsenden sämtlicher Dokumente können nicht berücksichtigt werden.

Alle erforderlichen Dispensen sind vom trauenden Priester einzuholen. — Bei eventuellen telegraphischen Anfragen ist stets die Rückantwort für mindest 20 Worte zu bezahlen; ansonsten erfolgt die Antwort schriftlich.

Soldaten der Landwehr, eines Landsturm-Infanterieregimentes, bzw. Landsturmwachbataillons aus dem Felde oder Etappenraum, welche sich vorübergehend im Hinterlande (auf Urlaub) aufhalten, unterstehen der militärgeistl. Jurisdiktion.

Soldaten aus dem Felde — um jeder Verzögerung vorzubeugen — sollen, wenn möglich, bei ihrem zuständigen Militärseelsorger im Felde verkündet werden; darauf sollen die Bräute behufs rechtzeitiger Verkündigung des im Felde stehenden Bräutigams seitens des zuständigen Seelsorgers aufmerksam gemacht werden.

Die Garnisonsseelsorge in Laibach kann

laut Erlaß des hochw. Apost. Feldvikariates Nr. 40.651 vom 12. Juli 1916 alle in derselben Garnison oder Umgebung sich befindlichen Militärpersonen kirchlich dreimal oder auch ein- für allemal verkünden, oder die Dispens von allen drei Aufgeboten und von der

geheiligten Zeit, sowie auch die Ermächtigung zur Trauung durch den zuständigen Pfarrer der Braut, bzw. durch einen von diesem zu delegierenden Priester, im übertragenen Wirkungskreise für den zuständigen Feldsuperior erteilen.

25.

Praznik sv. Jožefa zopet zapovedan praznik.

Commissio pontificia de interpretando novo Codice Juris Canonici je z odpisom z dne 23. decembra 1917 obvestila ordinariat, da je praznik sv. Jožefa zapovedan praznik tudi v škofijah,

kjer je bil l. 1911. odpravljen. Vsled tega se mora torej praznik sv. Jožefa poslej v naši škofiji zopet slovesno praznovati kot zapovedan praznik.

26.

Velikonočno obhajilo.

Po novem kanoničnem zakoniku velja za velikonočno obhajilo čas od 4. postne nedelje dalje. Na prošnjo avstrijskih škofov pa je sveta stolica dovolila za Avstrijo, da velja v škofijah, kjer to škofje žele, velikonočno sv. obhajilo od

2. postne nedelje dalje. Za ljubljansko škofijo velja torej velikonočno sv. obhajilo od druge postne nedelje dalje, kakor je bilo doslej v navadi, do praznika sv. Trojice.

27.

Različne opazke.

Praznik sv. Jožefa. Ker se mora ta praznik od letos dalje zopet praznovati kot zapovedan praznik, zato naj se črta iz seznama odpravljenih praznikov za l. 1918. (Consignatio) in se mora na ta praznik zopet maševati pro populo.

Pozakonitve se morajo vpisati tudi v kopije in sicer doslovno, kakor so vpisane v matice. Zato ne zadostuje, če se ordinariatu sporoči samo pozakonitev, ampak pošlje naj se mu natančen prepis dotičnega pozakonilnega vpisa, torej tudi priče in coram dotičnega vpisovalca.

28.

Konkurzni razpis.

Razpisuje se izpraznjena župnija Spodnji Log (Unter-Lag) v kočevski dekaniji. Prosilci naj naslove svoje prošnje na c. kr. deželno

vlado za Kranjsko. — Zadnji rok za vlaganje prošenj je 31. marec.

29.

Škofijska kronika.

Nemški viteški konvent v Ljubljani je povzdignjen z odlokom Nj. ces. Visokosti nadvojvoda Evgena z dne 21. dec. 1917, št. 281, v prioratu, ki je neposredno podrejen velikemu redovnemu mojstru. Priklopijo se mu vse redovne župnije v ljubljanski in lavantinski škofiji. Za priorja je bil izvoljen dne 21. februarja 1918 dosedanji rektor P. Bernard Polak.

Cerkveno odlikovanje. Sv. stolica je dovolila g. Janezu Smrekarju, mestnemu katehetu, beneficijatu Božjega groba v Štepanji vasi pri

Ljubljani, naslov infuliranega opata Božjega groba v Štepanji vasi s pravico ondi nositi mitro in palico.

Imenovan je bil za župnega upravitelja v Radovljici ondotni g. kaplan Jakob Fatur.

Umrli sta: g. Janez Novak, častni kanonik, dekan in župnik v Radovljici, dne 30. januarja 1918; g. Ivan Traven, kaplan pri Sv. Petru v Ljubljani, ravnatelj Zadržne centrale, dne 14. februarja 1918. — Priporočata se častiti duhovščini v molitev.

Knezoškofijski ordinariat v Ljubljani, dne 1. marca 1918.

Vsebina: 20. Codex iuris canonici. — 21. Uspehi zgodnjega sv. obhajila. — 22. Dvoboj v armadi prepovedan. — 23. Skrčenje verskozakladnih maš. — 24. Vojaške poroke. — 25. Praznik sv. Jožefa zopet zapovedan praznik. — 26. Velikonočno obhajilo. — 27. Različne opazke. — 28. Konkurzni razpis. — 29. Škofijska kronika.

Izdajatelj kn. šk. ordinariat. — Odgovorni urednik **Viktor Steska**. — Tiskala Katoliška tiskarna.